

СУЧАСНЕ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Однією з основ успішного ведення господарювання є всебічний аналіз бізнес-процесів. Вирішення цього важливого завдання пов'язано з використанням інформаційних технологій при проведенні аналітичних досліджень. Комп'ютеризація економічного аналізу сприяє не лише підвищенню його методичного рівня, а й прийняттю сучасних науково обгрунтованих управлінських рішень.

Дослідження показали, що сьогодні можна говорити про наявність кількох напрямів розвитку аналітичного програмного забезпечення, які залежать від потреб користувачів:

- 1) універсальні та спеціальні аналітичні програми;
- 2) спеціалізовані аналітичні пакети;
- 3) засоби прикладної програми MS Excel.

На сучасному ринку аналітичного програмного забезпечення існують як універсальні аналітичні програми так і спеціальні, які дозволяють врахувати галузеву приналежність, масштаби господарювання, форму власності, а також розширити функціональні можливості з урахуванням вимог різних користувачів економічної інформації підприємства. Серед універсальних програмних продуктів слід виділити „ІНЕК-АФСР”, „Audit expert”, „БЕСТ-Ф”, модуль „Фінансовий аналіз” системи „Галактика”. Найбільш ефективними спеціальними програмними комплексами є „ІНЕК-аналітик”, „ІНЕК-інвестор”, „БЕСТ-Аналіз”, „БЕСТ-Маркетинг”, „Project expert”. Вони дозволяють аналізувати і прогнозувати результати фінансової діяльності підприємства за даними бухгалтерської звітності, визначати інтегральні показники, містять алгоритм з оцінки кредитоспроможності підприємства, який дозволяє отримувати рейтингові показники, а також мають функціональні можливості з планування, аналізу й контролю інвестиційного процесу. Значні переваги мають ті програмні продукти, які дозволяють користувачеві змінювати алгоритм розрахунку показників, і навіть створювати власні методики зі своїм набором розрахункових показників.

Комп'ютеризація економічного аналізу також може здійснюватись за допомогою спеціалізованих статистичних та аналітичних пакетів („STATISTICA”, „SPSS Statistics”, „STATGRAPHICS”, „STADIA” та ін.). Наприклад, програмний продукт

“Statistica” компанії “StatSoft” надає можливість проводити аналіз за такими напрямками: дисперсійний аналіз; лінійний аналіз; нелінійне оцінювання; кластерний аналіз; одновимірний і багатовимірний аналіз відповідностей; лінійний дискримінантний аналіз; факторний аналіз тощо.

Широке використання електронних таблиць Microsoft Office Excel пов’язано з можливостями, які реалізовані в продукті:

- імпорт зовнішніх даних з текстових документів, з web-документів, з MS Access;
- швидкий пошук та здійснення підрахунків на основі групувань за допомогою реалізованого механізму автофільтрації;
- сортування даних за обраними критеріями;
- проведення аналізу з врахуванням можливих варіантів розвитку ситуації;
- групування даних і виведення проміжних результатів;
- проведення розрахунків на основі фінансових, математичних, статистичних, аналітичних формул;
- проведення обробки даних за допомогою вбудованого Пакета аналізу, який містить інструменти для аналізу наукових та фінансових даних тощо.

Для більш ефективної роботи з електронними таблицями MS Excel для реалізації аналітичних процедур у редакторі можна використовувати мову програмування *Visual Basic for Applications*, яка дозволяє легко та швидко створювати різноманітні додатки, не маючи спеціальних знань у сфері програмування.

Отже, сьогодні існує безліч можливостей автоматизації аналітичних розрахунків. Проте, слід зауважити, що помилковим є уявлення, ніби, маючи хорошу програму, можна розв’язати будь-яку задачу. Розробка ефективних рішень потребує не бездумного розрахунку будь-якої кількості техніко-економічних показників, не звітів до потрібної дати. В першу чергу мова йде про аналіз тих закономірностей, що визначають розвиток проекту як з точки зору зовнішніх умов його реалізації, основних тенденцій подальшого розвитку загальноекономічної ситуації, так і з точки зору його внутрішніх якостей, його внутрішнього змісту. А ця задача вже на порядок складніша, ніж просто оцінка показників рентабельності або поточного фінансового стану підприємства. Розв’язок її під силу тільки висококваліфікованому спеціалісту. І тільки в цьому випадку застосування програмних продуктів для кількісного аналізу впливу різноманітних чинників, що враховують специфіку конкретного об’єкту дослідження, виявиться найбільш ефективним.